

LUNDE BRU 24.-25. APRIL

Valdres 1940

Tyske avdelinger startet sin første framrykning mot Valdres fra Hønefoss gjennom Begnadalen den 14. april 1940. Målet var å rykke fram over Bagn og Dokka for å omgå de norske avdelingene i Brandbu - Jevnaker området. Dette lyktes ikke, og den 20. april trakk tyskerne seg tilbake fra Bagn, helt til Hønefoss. Den norske 4. Brigade, som hadde kommet over fjellet fra Voss, stod nå i Valdres med 4.500 soldater. Mandag 22. april vendte den tyske 163. Divisjon på ny sin oppmerksomhet mot Valdres. Denne gangen kom hovedstyrken over Dokka. Onsdag 24. april kom det til harde kamper ved Høljarast bru mellom bataljonen Daubert (III/IR 159) og bataljonen Sæter (II/IR 10). Dagen endte med norsk tilbaketrekning. Den tyske framrykningen fortsatte samme kveld mot Tonsåsen, og oppover langs Etna mot Bruflat.

Løytnant Reineckes kompani

Major Henning Daubert var sjef for den tyske bataljonen som tok de norske stillingene ved Høljarast onsdag 24. april. Etter at den norske 2. Bataljon IR 10 trakk seg tilbake, fortsatte Daubert med hoveddelen av bataljonen langs riksveien mot vest. Løytnant Konrad Reineckes 11. Kompani ble sendt oppover dalen mot Bruflat sammen med de tre stridsvognene bataljonen hadde til støtte, siden Høljarast bru var sprengt. Reinecke hadde overtatt kompaniet to døgn tidligere da den egentlige sjefen hadde brutt sammen som en følge av hendelsene i Bagn en liten uke tidligere.

Sprengningen av Lunde bru

Da major Arne Laudals kompanier trakk seg tilbake mot Bruflat om morgenen den 24. april, la de igjen en dekningsstyrke ved Lunde bru. Brua var allerede klargjort for sprengning. Laudal hadde oppgitt ordren om å angripe tyskerne i flanken ved Høljarast. Her ligger mye av årsaken til at Høljaraststillingen gikk tapt den 24. april. Laudal hadde ingen planer om å ta opp et forsvar ved Lunde bru. Den gamle steinhvelvingsbrua ble sprengt, med sprengningen var i hovedsak mislykket. Den norske dekningsstyrken trakk seg tilbake etter en kort skuddveksling med Reineckes kompani.

Konsekvensene av den mislykkede sprengningen

Løytnant Reineckes soldater trengte hvile den 24. april på kvelden. De var utkjørte etter flere døgn på marsj og i strid. Samtidig var det viktig å holde opprettholde kontakten med nordmennene. En tropp ble sendt fram mot Bruflat, og kom i stridskontakt der ved 19 tiden onsdag kveld. Ved Lunde bru jobbet de resterende på spreng med å improvisere en veibane over den utsprengte delen, slik at det skulle bli mulig for stridsvognene å komme fram. De nærmeste gårder og hus ble tvunget til å huse og forpleie slitne tyske soldater. Først ett døgn senere, torsdag 25. april på kvelden, var reparasjonene gode nok til at stridsvognstroppsjeften turte kjøre vognene over brua. Verdifull tid hadde gått tapt, og det tyske gjennombruddet på Tonsåsen hadde blitt forsinket med over ett døgn.

Valdres 1940

German units started their first advance on Valdres from Hønefoss through the Begnadalen valley on 14 April, 1940. The goal was to advance over Bagn and Dokka to outflank the Norwegian units in the Brandbu-Jevnaker area. This was unsuccessful, and on 20 April, the Germans retreated from Bagn and all the way to Hønefoss. The Norwegian 4th Brigade, who had come over the mountains from Voss, were now standing in Valdres with 4500 soldiers. On Monday, April 22, the German 163rd Division again turned its attention towards Valdres. This time, the main force came over Dokka. On Wednesday, 24 April, there was intense fighting at Høljarast bridge between the Daubert battalion (III/IR 159) and the Sæter battalion. The day ended with Norwegian retreat. The German advance continued the same night, towards Tonsåsen and up the river Etna towards Bruflat.

Lieutenant Reinecke's company

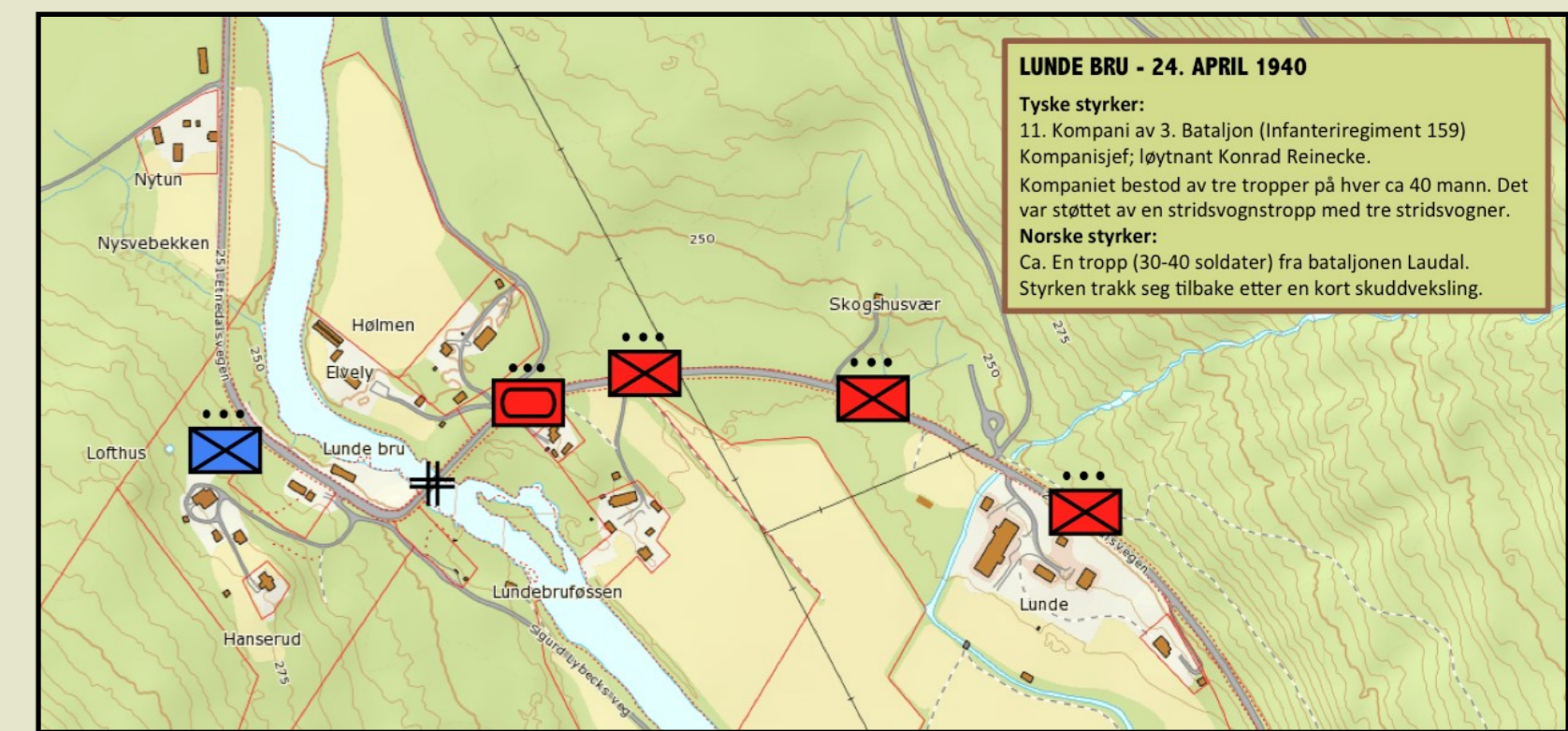
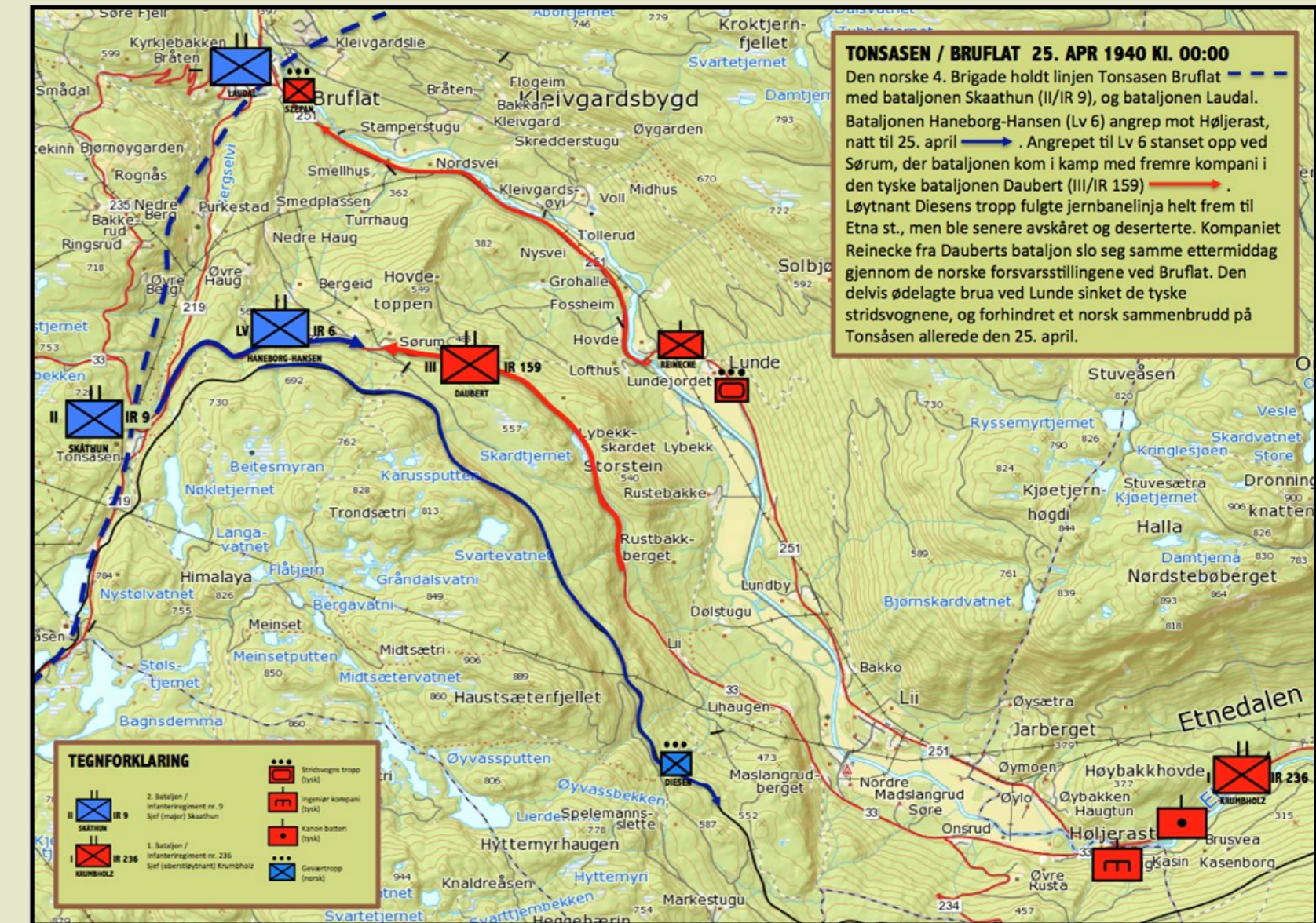
Major Henning Daubert was in command of the German battalion that took the Norwegian positions at Høljarast on Wednesday 24 April. After the retreat of the Norwegian 2nd Battalion IR 10, Daubert carried on with the main part of the battalion along the highway westwards. Lieutenant Konrad Reinecke's 11th Company was dispatched up the valley towards Bruflat with the three tanks that the battalion had in support, since Høljarast bridge had been blown up. Reinecke had taken over command of the company two days before, when the original commander had broken down as a consequence of the events in Bagn a week before.

The demolition of Lunde bridge

When Major Arne Laudal's forces retreated towards Bruflat on the morning of 24 April, they left a covering force at Lunde bridge. The bridge had already been set up for demolition. Laudal had abandoned the order to attack the Germans in the flank at Høljarast. Herein lies a lot of the explanation for the loss of the Høljarast position on 24 April. Laudal had no plans for a defence at Lunde bridge. The old stone arch bridge was demolished, but the demolition was largely a failure. The Norwegian covering force withdrew after a short firefight with Reinecke's company.

Consequences of the failed demolition

Lieutenant Reinecke's soldiers needed to rest in the evening of 24 April. They were exhausted after several days on the march and in combat. At the same time, it was important to maintain contact with the Norwegians. One platoon was sent forward to Bruflat, and came into contact there around 7 pm on Wednesday. At Lunde bridge, the rest of the troops worked hard to improvise a lane across the demolished section, in order for tanks to advance. The nearest farms and houses were forced to shelter and feed tired German soldiers. Not until 24 hours later, in the evening of Thursday 25 April, had the repairs progressed far enough for the commander of the tank platoon to risk taking the vehicles across the bridge. Valuable time had been lost, and the German breakthrough at Tonsåsen had been delayed by more than 24 hours.

Tekst og kart er utarbeidet av oberstløytnant og historiker Knut Werner-Hagen. Han baserer seg på 4. Brigades arkiv ved Forsvarsarkivet/Riksarkivet i Oslo og tysk arkivmateriale ved militærarkivene i Freiburg, Tyskland. Bilder er stilt til disposisjon av Etnedal Historielag.

